KOMISJON

KOMISJONI OTSUS,

29. september 2004,

EÜ asutamislepingu artikli 81 kohase menetluse kohta (Juhtum COMP/C.37.750/B2 – Brasseries Kronenbourg – Brasseries Heineken)

(teatavaks tehtud numbri K(2004) 3597 all)

(Ainult prantsus- ja hollandikeelne tekst on autentsed)

(2005/503/EÜ)

2004. aasta 29. septembril võttis komisjon vastu otsuse, mis on seotud menetlusega EÜ asutamislepingu artikli 81 alusel. Vastavalt nõukogu määruse 1/2003 ([1]) artiklile 30 avaldab komisjon huvitatud poolte nimed ning otsuse peamise sisu, sealhulgas mis tahes määratud karistused, võttes arvesse ettevõtete õigustatud huvisid nende ärihuvide kaitsmisel. Otsuse tervikteksti mittekonfidentsiaalse versiooni leiab juhtumi autentsetes keeltes ning komisjoni töökeeltes konkurentsi peadirektoraadi veebilehel aadressil http://europa.eu.int/comm/competition/index_en.html

I. SISSEJUHATUS

(1) Otsus on seotud "vaherahu" kokkuleppega, mis käsitleb Prantsusmaal õlle müümist tarbimiseks väljaspool kodu. Komisjon on kogunud tõendusmaterjali, mis näitab, et 1996. aasta 21. märtsil sõlmisid kaks peamist õlletehaste gruppi Prantsusmaal, Brasseries Kronenbourg SA ja Heineken France SA (varem "SOGEBRA"), ning nende vastavad emaettevõtted sündmuste toimumise ajal, grupp Danone ja Heineken NV, kõnealuse kokkuleppe, mis järgnes jookide hulgimüüjatele suunatud "omandamissõjale". Kokkulepe käsitleb ühelt poolt jookide hulgimüüjate omandamist eesmärgiga lõpetada kiiresti nende ettevõtete omandamise kasvavad kulud ja teiselt poolt huvitatud poolte integreeritud turustusvõrkude tasakaalustamist. "Vaherahu" kokkulepet ei ole siiski kunagi rakendatud.

II. JUHTUMI KOKKUVÕTE

1. Kohtuasja päritolu ja menetlusjärgud

(2) Juhtum algatati teabe põhjal, mis Interbrew NV (praegu "Inbev NV") andis Belgia õlletehaste kartelli juhtumi raames (komisjoni 2001. aasta 5. detsembri otsus 2003/569/EÜ seoses menetlusega EÜ asutamislepingu artikli 81 alusel (juhtum IV/37.614/F3 PO/Interbrew ja Alken-Maes) (ELT L 200, 7.8.2003, lk 1)). Selle teabe põhjal on komisjon teostanud mitmeid kontrolle 2000. aastal ning on oma uurimise lõpetanud teabenõudega.

(3) 2004. aasta 4. veebruaril avas komisjon menetluse ning võttis vastu ettevõtetele Brasseries Kronenbourg SA, Heineken France SA, Groupe Danone ja Heineken NV adresseeritud vastuväite. Kõik huvitatud pooled on komisjonile esitanud kirjaliku vastuse. Samas on nad loobunud oma õigusest anda selgitusi.

2. Asjaomane sektor

(4) Käesolev juhtum käsitleb väljaspool kodu tarbimiseks mõeldud õlle müüki Prantsusmaal.

(5) Kokkuleppes osalevad ettevõtted moodustasid koos ligikaudu kolmveerandi Prantsusmaal 1999. aastal tarbitud õlle mahust.

3. Rikkumise olemus

(6) Komisjon hoidis ära järgmise rikkumise: 1996. aasta 12. veebruaril teatasid Heineken NV ja Heineken France SA grupile Danone ja Brasseries Kronebourg SA oma kavatsusest omandada grupid Fischer ja Saint-Arnould. Kuna grupid Fischer ja Saint Arnould turustasid olulist osa Kronenbourgi õllest, tõi see kaasa tõelise omandamissõja. Selle tulemusena omandas iga õlletehaste grupp suure arvu jookide hulgimüüjaid, mis viis selliste hulgimüüjate omandamise hinna tugeva inflatsioonini. 1996. aasta 21. märtsil sõlmisid Brasseries Kronenbourg SA, Heineken France SA ning nende vastavad emaettevõtted, Groupe

([1]) ELT L 1, 4.1.2003, lk 1.

Danone ja Heineken NV, seetõttu "vaherahu" kokkuleppe, mis käsitleb hulgimüüjate omandamist ja nende integreeritud turustusvõrkude tasakaalustamist. Eelkõige leppisid nad kokku järgmises:

— ajutine omandamise peatamine (keeld jätkata hulgimüüjate omandamist väljaspool kokkulepitud nimekirja),

— iga osapoole võrgu kaudu turustatud õlle kogumahu tasakaalustamine ning

— iga osapoole poolt kaubanduslikul eesmärgil kasutatavate õlle kaubamärkide mahu tasakaalustamine, mida peaks turustama teine pool.

(7) Kokkulepe ilmneb selgelt Heinekeni grupi sisesest memorandumist. Groupe Danone ja Brasseries Kronenbourg SA ei ole samuti vaidlustanud vaherahu kokkuleppe olemasolu. Siiski tuleks märkida, et komisjonil ei ole tõendeid kokkuleppe rakendamise kohta. Vastupidi, hiljem omandas üks osapool teatud hulgimüüjad, kes kokkulepitud nimekirjas on omistatud teisele osapoolele, ning jätkus hulgimüüjate omandamine väljaspool kokkulepitud nimekirja. Lisaks tavatsesid osapooled ajavahemikul 1996 kuni 2002 tõrjuda oma õllega konkurentide õlut endi kontrolli all olevas turustusvõrgus. Kaubamärkide vahelise tasakaalu tagamiseks sõlmitud kokkulepe muutus seega mõttetuks.

III. ÕIGUSLIK HINNANG

1. Eesmärgi piiritlemine

(8) 1996. aasta 21. märtsi "vaherahu" kokkulepe oli algselt mõeldud grupi Heineken ja Danone poolt tehtavate investeeringute kontrollimiseks, et lõpetada kiiresti kasvavad hulgimüüjate omandamise kulud. Kõnealune kokkulepe sarnaneb samuti kokkulepetega, mille eesmärgiks on jagada kaubandusturud kahe grupi vahel. Eelnevalt punktis 2.3 mainitud kahekordse tasakaalu kehtestamisega oli osapoolte eesmärgiks tagada, et üks osapool ei domineeriks kõnealusel turul teise üle.

(9) Vastavalt olemasolevale kohtupraktikale ei ole asutamislepingu artikli 81 lõike 1 kohaldamise eesmärgil vaja arvesse võtta kokkuleppe tegelikke mõjusid, kui on ilmnenud, et selle eesmärgiks on takistada, piirata või moonutada konkurentsi ühisturul. Kuna käesoleva juhtumiga seotud kokkuleppe eesmärgiks oli konkurentsi piiramine, nõudes omandamiste külmutamist ja kehtestades tasakaalu osapoolte integreeritud turustusvõrkude vahel, on komisjoni arvates tegu rikkumisega asutamislepingu artikli 81 tähenduses, isegi kui kokkuleppel ei olnud mingit mõju.

2. Märgatav mõju liikmesriikidevahelisele kaubandusele

(10) Vastavalt olemasolevale kohtupraktikale peab liikmesriikidevahelist kaubandust mõjutada võiva ettevõtete vahelise kokkuleppe puhul olema võimalik näha objektiivsete õiguslike tegurite või asjaolude põhjal piisava tõenäosusega ette, et sellel võib olla kas otsene või kaudne, tegelik või potentsiaalne mõju liikmesriikide vahelise kaubanduse struktuurile. Käesoleval juhul on see nii.

(11) Prantsuse õlletehaste turustusvõrgud moodustavad ühe põhilistest turule pääsemise viisidest välismaiste õlletehaste jaoks, kellel Prantsusmaal selliseid võrke ei ole. Nendel asjaoludel võib vaherahu kokkulepe, mille eesmärgiks on kehtestada tasakaal siseriiklikul tasandil Heineken NV/Heineken France SA ja Groupe Danone/Brasseries Kronenbourg SA integreeritud jaotusvõrkude vahel, mõjutada välismaiste õlletehaste ligipääsu tingimusi väljaspool kodu tarbimiseks mõeldud õlle turule ning seega impordi mahtusid. Lisaks sõltus ja sõltub Interbrew France, peamine õlle importija Prantsusmaal, Heineken France SA ja Brasseries Kronenbourg SA turustusvõrkudest oma toodete mahust olulise osa turustamisel Prantsusmaal väljaspool kodu tarbimiseks mõeldud õlle müügi sektoris. Seega võib kokkulepe, mille eesmärk on piirata konkurentsi viimati mainitud ettevõtete turustusvõrkude vahel, mõjutada kaubandustingimusi, mida nimetatud ettevõtted pakuvad ettevõttele Interbrew France viimase toodete turustamiseks.

IV. TRAHVID

1. Põhisumma

Rikkumise raskus

(12) Komisjon võtab arvesse i) rikkumise olemust, ii) selle tegelikku mõju turule, kui see on mõõdetav ja iii) asjaomase geograafilise turu suurust.

i) Vaherahu kokkulepe on horisontaalne kokkulepe, mis on kavandatud piirama konkurentsi suure turuosaga ettevõtete vahel. Siiski ei saa kokkulepet, mis on kavandatud hulgimüüjate omandamise kulude lühiajaliseks kontrollimiseks omandamissõja lõpetamise teel, pidada hinnakokkuleppega võrdväärseks selgeks rikkumiseks. Kui seda kasutataks pikaajalise tasakaalu kehtestamiseks kahe õlletehaste grupi turustamisvõrkude vahel, sarnaneks selline kokkulepe turu jaotamise kokkuleppega. Siiski ei ole tegemist turu jaotamisega tavapärases mõttes, kuna kokkuleppe põhiliseks eesmärgiks oli takistada ühe grupi domineerimist turul, mitte gruppidevahelise konkurentsi elimineerimine või kolmandate isikute takistamine.

ii) Kokkulepet ei rakendatud ning seetõttu ei olnud sel mingisugust mõju turule.

iii) Geograafilise turu ulatuse puhul võtab komisjon arvesse asjaolu, et kokkulepe hõlmab kogu Prantsusmaa maismaaosa, kuid piirdub väljaspool kodu tarbimiseks mõeldud õlle müügi sektoriga, mis moodustab vähem kui kolmandiku kogu Prantsusmaa müügimahust.

(13) Kõikide nende üksikasjade põhjal leiab komisjon, et käesoleva otsuse adressaadid on toime pannud asutamislepingu artikli 81 tõsise rikkumise.

Rikkumise kestus

(14) Kuna kokkulepet ei ole rakendatud, ei ole põhjust suurendada trahvi põhisummat, mis asjaomastele ettevõtetele määratakse.

(15) Seetõttu peeti nii grupilt Danone/Brasseries Kronenbourg SA kui ka grupilt Heineken NV/Heineken France SA kinni 1 000 000 miljoni euro suurune põhisumma.

2. **Raskendavad asjaolud**

(16) 1984. aastal trahviti ettevõtet Groupe Danone (siis "BSN") juba turu jaotamise kokkulepete eest, mille eesmärgiks oli *status quo* säilitamine ning tasakaalu kehtestamine turul (komisjoni 1984. aasta 23. juuli otsus 84/388/EMÜ seoses menetlusega EMÜ asutamislepingu artikli 85 alusel (juhtum IV/30.988 – Kokkulepped ja kooskõlastatud tegevus lehtklaasi sektoris Beneluxi riikides), (EÜT L 212, 8.8.1984, lk 13)). Korduv rikkumine kui raskendav asjaolu õigustab seega trahvi põhisumma suurendamist grupi Danone/Brasseries Kronenbourg SA puhul 50 % võrra. Ühtegi teist raskendavat asjaolu ei tuvastatud.

3. **Kergendavad asjaolud**

(17) Ühtegi kergendavat asjaolu ei tuvastatud.

4. **Lõplik trahvisumma**

(18) Järelikult on igale ettevõttele määratud trahvi lõplik summa järgmine:

— grupp Danone ja Brasseries Kronenbourg SA on solidaarselt vastutav summa eest 1 500 000 eurot,

— Heineken NV ja Heineken France SA on solidaarselt vastutavad summa eest 1 000 000 eurot.